O’zbekiston

Metamalumot

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi

0. Asoslar

0.1 Qonuniy muhit

0.1.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi 2002 yil 12 dekabrda tasdiqlangan va 2012 yilda o‘rgartirish va qo‘shimchalar kiritilgan “Davlat staistikasi to‘g‘risida”gi O’zbekiston Respublikasi qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi, ushbu qonun bilan davlat statistikasini tashkil etish sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi, davlat statistikasi organlarining vakolatlarini belgilaydi hamda yagona statistika axboroti tizimi yuritilishi uchun normativ asos yaratadi.

2017 yil sentyabrda O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beradigan yangi “O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”i tasdiqlandi, ushbu nizom Davlat statistika qo‘mitasi Milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas’ul va ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, analiz qilish va tarqatish bo‘yicha asosiy organ bo‘lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistik uslubiyat bilan ta’minlash vazifalarini bajaradi.

Davlat statistika qo‘mitasi, statistika ishlarini olib boruvchi boshqa davlat statistika organlari singari davlat statistika hisobotlarini, ma’muriy hisobotlarni va davlat statistika kuzatuvlarini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan boshqa ma’lumotlarni, shuningdek hisobotlaridagi tushuntirishlarni o‘z vakolatlari doirasida boshqa organlardan talab qilib olish huquqiga ega.

2017 yil 12 sentyabrdagi 5054 sonli Prezident topshirig‘iga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma’lumotlar XVJning kengaytirilgan umumiy ma’lumotlar tarqatish tizimi (k-UMTT) doirasiga to‘g‘ri keladigan va muvofiqlashgan bo‘lishi kerak.

0.1.2 Ma’lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o‘rtasida ma’lumotlar almashinuvi va muvofiqlartirish

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 9-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari Davlat statistikasi ishlari dasturini bajarishda davlat statistikasi organlariga ko‘maklashishi shart bo‘lgan boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar bilan statistika ishlarini hamkorlikda bajaradi. Davlat statistikasi organlari o‘zlarining vakolat doirasiga kiruvchi ayrim ishlarning boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar tomonidan bajarilishiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yo‘l qo‘yadi. Boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar Davlat statistika ishlari dasturiga muvofiq davlat statistika kuzatuvlarini, shuningdek davlat statistikasi vakolatli organi bilan kelishilgan shakllarda idoraviy statistika kuzatuvlarini o‘tkazadi. Idoraviy statistika kuzatuvlarining ma’lumotlari davlat statistikasi vakolatli organiga uning so‘roviga binoan taqdim etiladi.

Bundan tashqari, statistika kengashi davlat statistikasi vakolatli organi huzuridagi davlat statistikasining rivojlantirilishi, faoliyat ko‘rsatishi va muvofiqlashtirilishi muammolari bo‘yicha kollegial maslahat organi hisoblanadi. Statistika kengashi davlat statistikasining ayrim masalalarini ko‘rib chiqish uchun ekspert komissiyalari tayinlashi mumkin. Statistika kengashi va ekspert komissiyalarining yig‘ilishlariga ekspertlar taklif etilishi, yig‘ilishlarda vazirliklar, davlat qo‘mitalari va idoralar vakillarining davlat statistikasi masalalari bo‘yicha axborotlari eshitilishi mumkin. Statistika kengashining tarkibi O’zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tasdiqlanadi.

0.1.3 Alohida muxbirlarning ma’lumotlari maxfiyligi

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari yakka tartibdagi statistika ma’lumotlarining maxfiyligini, davlat sirlari va yuridik shaxslarning tijorat sirlariga rioya etilishini, jismoniy shaxslar to‘g‘risidagi ma’lumotlarning egasi mavhumlashtirilishini ta’minlashga majburdirlar. Bundan tashqari 2017 yil sentyabrda “O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”ga asosan, (13-band, §15) Davlat statistika qo‘mitasi maxfiylik masalalarini hal qilish bo‘yicha xavfsizlik choralarini ko‘radi, shu jumladan bank sirlarini ham (13-band, §11). Nihoyat, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan davlat organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlarining davlat statistika sohasidagi faoliyatiga aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi.

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma’lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma’lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasining har bir xodimi uni bunday ma’lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o‘z ichiga olgan shartnomaga qo‘l qo‘yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi sifat menejmenti va metama’lumotlar boshqaruvini ta’minlaydigan statistika biznes-jarayonlarini ifodalovchi BMT ning Yevropa Iqtisodiy Komissiyasining (UNECE) Statistik biznes jarayonlar umumiy modelini yuritadi.

Respondentlarga ma’lumot yetkazib berish maqsadida Davlat statistika organlari o‘z vakolatlari doirasida moliya, bojxona, soliq organlari, banklar va boshqa idora va xizmatlar, yuridik shaxslar va ularning vakolatxonalari filiallaridan, jismoniy shaxslardan, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan Davlat statistika kuzatuvlarini yuritish uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlarni so‘rashga va olishga, shuningdek, statistik maqsadlarda foydalaniladigan hisobotlarga tushuntirishlar olishga huquqiga ega.

Bundan tashqari, davlat statistikasi korxonalar va muassasalar statistik ma’lumotlarining ishonchliligini tekshiradi, olingan statistik ma’lumotlarni to‘liqligi ob’ektivligini ekspertizadan o‘tkazadi va buzilganligi aniqlangan hollarda ularni to‘g‘rilash uchun zarur ko‘rsatmalar beradi va statistika ma’lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritadi.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnik, elektron hisoblash va moliyaviy resurslar (tavsiya etiladigan kategoriya)

Ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksini (IChNI) shakllantirish bo‘yicha Markaziy apparatda 5 nafar xodim, hududiy shahar va tuman statistika bo‘limlarida 1 nafar xodim va hududiy statistika boshqarmalarining narx statistikasi bo‘limlarida 1-2 nafar xodimlar shug‘ullanadi

Iilab chiqaruvchilar narxlari indeksini ma’lumotlarini shakllantirish bo‘yicha belgilangan vazifalarni amalga oshirishda xodimlar soni yetarli darajada

Barcha hodimlar oliy ma’lumotga ega bo‘lib, har 2 yilda kamida 1 marta Davlat statistika qo‘mitasining Kadrlarni qayta tayyorlash va statistik tadqiqotlar markazi o‘quv kurslarida o‘z malakalarini oshiradilar.

Har bir ish o‘rni lokal tarmoqqa ulangan shaxsiy kompyuterlar bilan ta’minlangan.

Dasturiy ta’minotlar bevosita Davlat statistika qo‘mitasining o‘zida ishlab chiqilgan bo‘lib, zarurat tug‘ilganda kelgusida amalga oshirilishi mumkin bo‘lgan topshiriqlarni bajarishda dasturiy ta’minotni yangilash va unga qo‘shimchalar kiritish imkoni beradi.

Davlat statistika ishlari dasturida belgilangan Iilab chiqaruvchilar narxlari indeksi statistikasiga oid vazifalarni amalga oshirishda ajratilayotgan moddiy resurlar yetarli darajada.

1. Yaxlitlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari aniqlik, xolislik va beg‘arazlikdir. Bundan tashqari, “O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risidagi Nizomi”da (13-modda, §6) Davlat statistika qo‘mitasining prinsiplari beg‘arazlikni ta’minlashi belgilangan.

1.1. Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 14-moddasiga muvofiq statistika ma’lumotlaridan davlat manfaatlarini ko‘zlab va ilmiy maqsadlarda, jamoatchilikni xabardor etish, bunday ma’lumotlardan foydalanuvchilarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta’minlash uchun foydalaniladi. Davlat statistikasi organlari yuridik shaxslardan, ularning vakolatxonalari va filiallaridan, jismoniy shaxslar, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan olgan birlamchi statistika ma’lumotlari faqat jamlanma statistika ko‘rsatkichlarini tayyorlashda statistika maqsadlarida ishlatiladi hamda jamlanma holatda va egasi mavhumlashtirilgan tarzda e’lon qilinadi. Tarkibida davlat siri va tijorat sirlari bo‘lgan statistika ma’lumotlari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda taqdim etiladi.

1.1.3 Statistik ma’lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki undan noto‘g‘ri foydalanish bo‘yicha sharh

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi statistik ma’lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish va statistik ma’lumotlardan noto‘g‘ri foydalanilganda o‘z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

1.2.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish nizomi va tartibini oshkor qilish

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 4-moddasiga binoan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari qulaylik, ochiq-oydinlik va oshkoralikdir. Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish bo‘yicha shartlar O’zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun va qarorlarda keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. Shunday qilib, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonun (2002 yil) va Qo‘mitaning 368-sonli qarori veb-saytga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida ham chop etiladi va normativ-huquqiy xujjatlar bazasiga (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.Lex.uz manzilida joylashgan ma’lumotlar bazasida ham mavjud.

1.2.2 Hukumatning statistik ma’lumotlarga e’lon qilinishidan oldin ko‘rishning ichki imkoniyati

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Hukumat Davlat statistika qo‘mitasining ma’lumotlarini e’lon qilinish vaqtidan oldin ko‘rish imkoniyatiga ega emas. Statistik ma’lumotlarni tarqatishda Davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi (“Davlat

statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 5-moddasi). Faqat qo‘mita Raisi statistik ma’lumotlar e’lon qilinishidan oldin ularni ko‘ra oladi.

1.2.3 Statistik ma’lumotlarni belgilash

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Jamiyatga e’lon qilinayotgan ma’lumotlar ma’lumot ishlab chiqaruvchi agentlik tomonidan aniq belgilanadi (logotip va izohlar).

1.2.4 Uslubiyatlar, dastlabki ma’lumotlar va statistik usullardagi asosiy o‘zgarishlar haqida avvaldan xabar berish.

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Yangi uslubiyatga o‘tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga jiddiy o‘zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo‘mitasi jamoatchilikni oldindan ogohlantiradi. Davlat statistika qo‘mitasi o‘z veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o‘zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko‘rsatmalarni joylashtiradi.

1.3. Axloq me’yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloqi bo‘yicha ko‘rmatma

O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma’lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimiga tayinlanayotganda majburiyatlari haqida ma’lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasi xodimi uni bunday ma’lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Metodologiya

2.1 Konsepsiya va ta’riflar

2.1.1 Konsepsiya va ta’riflar (talab etiladigan kategoriya)

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi (IChNI) – sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishdagi inflyatsion jarayonlarni aks ettiruvchi asosiy indikatorlardan biri bo‘lib, ma’lum vaqt oralig‘ida o‘zgarmas ishlab chiqarish tuzilmasi bo‘yicha sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar narxlari o‘zgarishini tavsiflaydi.

Ishlab chiqaruvchilar narxlari kuzatuvi va hisob-kitoblari XVJ ekspertlari tavsiyalari hamda “Ishlab chiqaruvchilarning narxlari indeksi bo‘yicha qo‘llanma: nazariya va amaliyot” tavsiyalari asosida ishlab chiqilgan va O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining 2016 yil 26 oktyabadagi 16-son Qarori bilan tasdiqlangan Ishlab chiqaruvchilar narxlari kuzatuvi va sanoat narxlarininng indekslari hisob-kitobi bo‘yicha uslubiy nizom” asosida shakllantiriladi.

2.2 Statistik qamrov

2.2.1 Statistik qamrov (talab etiladigan kategoriya)

2.2.1.1 Ma’lumotlarning statistik qamrovi

IChNIni shakllantirishda NACE rev.2. asosida ishlab chiqilgan Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga muvofiq (IFUT-2) asosiy iqtisodiy faoliyat turlari V - “Tog‘-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash”, S – “Ishlab chiqaradigan sanoat”, D – “Elektr, gaz, bug‘ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash”, E – “Suv bilan ta’minlash; kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig‘ish va utilizatsiya qilish” seksiyalariga taalluqli bo‘lgan korxonalar kuzatuvga qamrab olinadi.

2.2.1.2 Statistik qamrovdan istisnolar

Sanoat ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksiga zaxiralardagi o‘zgarishlar va o‘z iste’moli uchun tovarlar ishlab chiqarish, o‘z kapitalini to‘plash uchun bozor tovarlarini ishlab chiqarish, bozor tovarlarini noqonuniy ishlab chiqarish, o‘z yakuniy iste’moli uchun muayyan xizmatlarni ishlab chiqarish, o‘z jamg‘armasini to‘plash va noqonuniy bozor xizmatlarini sotish bo‘yicha xizmatlar kiritilmaydi.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Ishlab chiqaruvchilar narxlari kuzatuviga ishchilar soni 50 nafardan kam bo‘lgan korxonalar bilan o‘zaro kelishilgan holda va ixtiyoriy ravishda jalb qilinadilar.

2.3 Klassifikatsiya/sektorlar bo‘yicha bo‘lish

2.3.1 Klassifikatsiya/sektorlar bo‘yicha bo‘lish (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

2016 yilga qadar IChNIni shakllantirishda milliy tasniflagichdan foydalanilgan bo‘lib, 2016 yilning yanvar oyidan e’tiboran O’zbekiston Respublikasining Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga (IFUT, 2-tahrir) muvofiq IChNI faoliyat turlari bo‘yicha hisoblanmoqda.

Mahsulotlarni tasniflashda CPA2008-Statistical classification of products by activity in the European Economic Community (KPYeS 2008 - Yevropa iqtisodiy hamjamiyatidagi faoliyat bo‘yicha mahsulotlarning statistik tasniflagichi) asosida O’zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha tovarlarning (tovarlar, ishlar, xizmatlar) statistik klassifikatoridan foydalaniladi.

2.4 Hisobga olish asosi

2.4.1 Baholash (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Oqimlarni ro‘yxatga olishda foydalaniladigan baxolash qoidalari umumiy hisobda SNS-2008 talablariga mos keladi. Mahsulotni (IChNI salmoq vaznlari uchun) va mahsulot narxini aniqlashda foydalaniladigan baholash qoidasi ishlab chiqaruvchilar narxlariga asoslanadi. QQS, iste’mol solig‘i va subsidiyalari inobatga olinmaydi. Oziq-ovqat subsidiyalari hisobga olinadi. Oraliq iste’mol hisoblanmaydi. Ishlab chiqaruvchilar narxlari to‘g‘risidagi ma’lumotlarni shakllantirishda barcha hisob-kitoblar yakuniy ishlab chiqarish uchun mo‘ljallangan mahsulotlarga asoslangan.

2.4.2 Hisobga olish asosi (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Korxonalar har oyda hisobot davrida jo‘natilgan yoki ishlab chiqarilgan mahsulotlar bo‘yicha operatsiyalar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni hisobot oyining 20 kunidan kechiktirmay taqdim etadilar. Ishlab chiqarilgan davrdagi tayyor mahsulotlar va ko‘rsatilgan xizmatlar narxlari hisobga olinadi.

2.4.3 Yalpi/sof ko‘rsatkichlarni hisoblash tartiblari (tavsiya etiladigan kategoriya)

Alohida turdagi tovarlar va faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksini hisoblash tartibi “faoliyatning aniq turlari” tamoyillariga muvofiq amalga oshiriladi (tegishli faoliyat turiga mansub mahsulotlar bo‘yicha).

3. Aniqlilik va ishonchlilik

3.1 Boshlang‘ich ma’lumotlar

3.1.1 Boshlang‘ich ma’lumotlarni yig‘ish dasturlari (talab etiladigan kategoriya)

Ma’lumotlarni to‘plash uchun har oy elektron ma’lumotlar bazasi shakllantiriladi. Ma’lumotlarni yig‘ish dasturlarini batafsil tavsiflash uchun ma’lumotlar manbalari tahlil qilinadi.

Korxonalarning tanlanma statistik kuzatuvlarini amalga oshirishda birlashtirilgan hamda doimiy ravishda Vazirlar Mahkamasining 2012 yil 25 sentyabrdagi “Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash to‘g‘risida”gi №274-son Qaroriga muvofiq faoliyat yuritadigan korxona va tashkilotlarning yagona davlat registri asos bo‘lib hisoblanadi.

3.1.2 Ta’riflar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, baholashlar va boshlang‘ich ma’lumotlarni hisobga olish davri (tavsiya etiladigan kategoriya)

Birlamchi ma’lumotlar hisobga olish paytidagi manba bilan moslashtiriladi.

3.1.3 Boshlang‘ich ma’lumotlarning o‘z vaqtida tayyor bo‘lishi (tavsiya etiladigan kategoriya)

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar narxlari bo‘yicha dastlabki ma’lumotlarini to‘plashning davriyligi va o‘z vaqtida o‘tkazilishi ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasi to‘g‘risidagi ma’lumotlarni tarqatish tizimida taqdim etilgan talablarga muvofiq IChNI to‘g‘risidagi ma’lumotlarni shakllantirish imkonini beradi. Tayanch korxonalar (respondentlar) hisobot topshirish tartibida belgilangan davriylik bo‘yicha ogohlantirilganlar. Hisobot topshiruvchi korxonalar ro‘yxatiga kiritilgan tashkilotlar hisobot taqdim etish muddatlari to‘g‘risida yozma ravishda ogohlantiriladi.

3.2 Boshlang‘ich ma’lumotlarni baholash

3.2.1 Boshlang‘ich ma’lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Nisbiy narxlar va ularning ekstremal qiymatlari to‘g‘risidagi ma’lumotlar doimiy ravishda tekshiriladi. Aynan o‘xshash va bir xil tavsifga ega tovarlar narxlari taxlil qilinadi va boshqa ishlab chiqaruvchilar narxlari bilan taqqoslanadi. Agar haddan ziyod narx ko‘rsatkichlari aniqlangan xolatlarda masalani aniqlashtirish maqsadida bevosita korxona hodimiga murojaat qilinadi. Monopolist-korxonalar va narxlari tartibga solinadigan mahsulotlar ishlab chiqaruvchi boshqa tashkilotlar narxlariga aniqlik kiritish bo‘yicha narxlarni tartibga solish bilan shug‘ullanuvchi davlat organlari bilan yaqin hamkorlikda faoliyat olib boriladi.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Boshlang‘ich ma’lumotlar bilan ishlashda statistik usullar (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador kategoriya sifatida talab etiladigan kategoriya)

Ma’lumotlarni shakllantirish tartibiga ko‘ra ularni kodlashda mavjud dasturiy ta’minot to‘plami va mantiqiy nazorat dasturi yordamida xatolar minimallashtiradi

Alohida turdagi tovarlar ishlab chiqarilishi to‘xtatilgan davrda (masalan, mavsumiy hususiyatga ega mahsulotlar), qoidaga ko‘ra korxonalar ularning narxlari to‘g‘risidagi ma’lumotlarni taqdim etmaydilar. Biroq, ushbu turdagi mahsulotlarni ishlab chiqarish vaqtincha to‘xtatilganda ularni yuklab jo‘natish (realizatsiya) jarayonlari davom etishi mumkin. Ushbu sharoitlarda korxonalar o‘z hisobotlarida jo‘natilayotgan tovar turlari narxlari to‘g‘risidagi ma’lumotlarni taqdim etadilar.

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Salmoq o‘lchov koeffitsiyentlarini belgilash uchun tayanch yil davomida ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmi ma’lumotlaridan vaznlarni shakllantirish maqsadlarida foydalaniladi. Vaqt oralig‘i 2 yilni tashkil etadi. Narxlarning tayanch davri o‘tgan yilning dekabr oyi bo‘lib hisoblanadi. Dekabr oyi narxlarida sanoat ishlab chiqarishining o‘rtacha yillik tarkibini o‘xshash tuzilishga bog‘lash (muvofiqlashtirish) va o‘tish xalqaro amaliyotda qabul qilingan metodologiyaga mos keladigan tuzatish koeffitsiyenti yordamida amalga oshiriladi. Salmoq vaznlar tizimi har yili sanoat statistikasi ma’lumotlari asosida yangilanadi.

IChNI hisob-kitoblarini tuzishda oldingi oyga nisbatan narxlarning qisqa muddatli va uzoq muddatli (o‘tgan yilning dekabr oyiga, o‘tgan yilning mos oyiga, yil boshidan o‘tgan yilning mos davriga nisbatan) narxlarning o‘zgarishi modifikatsiyalangan Laspeyres formulasidan foydalangan holda amalga oshiriladi.

3.4 Ma’lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tartibga solinadigan narxlarda mahsulot ishlab chiqaradigan korxonalar uchun IChNI shakllanishidagi narxlar to‘g‘risidagi ma’lumotlar ma’muriy manbalar (davlat boshqaruvi organlari)dan olingan ma’lumotlar bilan taqqoslanadi.

3.4.2 Oraliq ma’lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

3.4.3 Yakuniy statistik ma’lumotlardagi farqlarni va boshqa muammolarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

3.5 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqishni o‘rganish va tahlil qilish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi bo‘yicha shakllantirilgan ma’lumotlar qayta ko‘rib chiqilmaydi. IChNI hisoblash uchun yangilangan salmoq vaznlar tizimini shakllantirish har yili amalga oshiriladi va yanvar oyidan hisoblash ishlarida foydalaniladi.

4. Amaliy yaroqlililik

4.1 Davriylik va o‘z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik (talab etiladigan kategoriya)

Ma’lumotlar tarqatishning umumiy tizimi talablariga mos ravishda IChNI hisoblash har oyda amalga oshiriladi.

4.1.2 O’z vaqtidaligi (talab etiladigan kategoriya)

IChNI oylik ma’lumotlarini tarqatish Davlat statistika ishlari dasturi asosida MTUT tavsiyalarida keltirilgan muddatlar va ma’lumotlar chiqarish taqvimiga muvofiq keyingi oyning 6 kunida amalga oshiriladi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik (ma’lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi umumiy hisobda respublikaning sanoat faoliyati, shuningdek iqtisodiy faoliyat turlari va tovarlar bo‘yicha shakllanadi. Statistik qatorlar ichki taqqoslash bilan tavsiflanadi.

4.2.2 Vaqt bo‘yicha qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

IChNI oylik ma’lumotlari dinamikasi ketma-ketligi 1994 yildan mavjud.

2016 yilgacha IChNI milliy tasniflagich tizimi bo‘yicha shakllantirilgan bo‘lib, 2016 yildan boshlab iqtisodiy faoliyat turlari tizimi asosida hisoblangan (NACE rev.2. asosida ishlab chiqilgan Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichiga muvofiq (IFUT-2).

4.2.3 Sektorlar va sohalar o‘rtasidagi qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

4.3 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish

4.3.1 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish jadvali (talab etiladigan kategoriya)

IChNI bo‘yicha shakllantirilgan va e’lon qilingan ma’lumotlar qayta ko‘rib chiqilmaydi.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko‘rib chiqilgan ma’lumotlarni aynan shu toifasi bo‘yicha belgilash (talab etiladigan kategoriya)

Yakuniy ma’lumotlar tarqatiladi.

4.3.3 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqishni tahlil qilish va o‘rganish bo‘yicha olingan natijalarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

5. Qulayligi

5.1 Ma’lumotlar

5.1.1 Statistik ma’lumotlarni taqdim etish shakli (talab etiladigan kategoriya)

IChNI ma’lumotlari “Sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar narxlari indeksi” byulleteni shaklida, “Yillik statistik to‘plam”, “O’zbekiston sanoati”, “O’zbekistonda qurilish” va boshqa nashrlarda, shuningdek, O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi rasmiy http://www.stat.uz veb-sahifasining “Narxlar va indekslar” https://stat.uz/uz/2-uncategorised/6599-narxlar-va-indekslar2 bo‘limida foydalanuvchilar uchun taqdim etiladi

Statistik nashrlar (ma’lumotlar)ning chop etilishi jadvali Davlat statistika ishlari dasturida aks ettirilgan. Statistik to‘plamlarda ma’lumotlar jadval va grafikalar shaklida taqdim etiladi.

5.1.2 Ma’lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari (talab etiladigan kategoriya)

5.1.2.1 Bosma shaklida – Yangi nashrlar

IChNI to‘g‘risidagi oylik ma’lumot rasmiy veb-saytining “Narxlar” bo‘limida mavjud (https://stat.uz/uz/statinfo/narxlar/statistik-jadvallar-narxlar).

5.1.2.2 Bosma shaklida – Haftalik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.3 Bosma shaklida – Oylik byulletenlar

Statistik byulleten “Sanoat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi”

5.1.2.4 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

Chop etilmaydi.

5.1.2.5 Bosma shaklida – Boshqalar

Foydalanuvchilarning maxsus so‘rovlari bo‘yicha jadvallar.

5.1.2.6 Elektron shaklda – Onlayn byulletenlar yoki ma’lumotlar

https://stat.uz/ru/ofitsialnaya-statistika/mezhdunarodnaya-statistika/formy-statkomiteta-sng

5.1.2.7 Elektron shaklda – Boshqalar

Saytda yoki foydalanuvchi tomonidan maxsus so‘rovlarga asosan elektron shaklda.

5.1.5 So‘rov bo‘yicha ma’lumotlarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

O’zbekiston Respublikasining “Davlat statistika to‘g‘risida”gi qonuni, “O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi” Nizomi, Statistik ma’lumotlarni tayyorlash va tarqatish ishlarini tashkil etish reglamenti va boshqa normativ xujjatlar asosida foydalanuvchilar so‘roviga asosan statistik ma’lumotlar o‘rnatilgan tartib asosida taqdim etiladi. Statistik ma’lumotlarni tarqatish yuridik va jismoniy shaxslarning yozma murojaatlariga, shuningdek, tomonlarning ikki tomonlama kelishuviga asosan statistik to‘plamlar, byulletenlar, tezkor ma’lumotlar bosma nashr yoki elektron shaklda ham amalga oshiriladi.

5.2 Metama’lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, hisobga olish asosi, ma’lumotlar manbasi va statistik usullar to‘g‘risidagi hujjatlarni tarqatish (talab etiladigan kategoriya)

Ushbu veb-sahifada ishlab chiqaruvchilar narxlari statistikasini shakllantirish bo‘yicha uslubiy nizomlar mavjud https://lib.stat.uz/uz/uslub-mater-uz/narxlar

9. Rejalar

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejalari – Oxirgi takomillashtirishlar

Davlat statistika kuzatuvlari vositalari (anketa va shakllari)ni takomillashtirish.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejalari – Qisqa muddatlilari

Ishlab chiqaruvchilar narxlari kuzatuvida mahsulotlar nomenklaturasi ro‘yxatini kengaytirish.

9.2.2 Takomillashtirish rejalari – O’rta muddatlilari

Kichik tadbirkorlik sub’ektlari hisobidan korxonalar qamrovini kengaytirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejalari – Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar – Qisqa muddatli

Moliyalashtirish har yili tasdiqlanadigan Davlat statistika ishlari dasturi asosida amalga oshiriladi.

9.3.2 Takomillashtirish rejalari - Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar– O’rta muddatli

Aloqa bog‘lash uchun shaxs (shaxslar):

Aloqa bog‘lash uchun shaxs **1**		
F.I.O.:	Umarov	Muxtor
Lavozim:	Boshqarma boshlig‘i	
Bo'linma:	Narxlar statistikasi boshqarmasi	
Bo'lim:		
Departament:	Narxlar statistikasi boshqarmasi	
Idora:	O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi	
Manzil (1 satr):		
Manzil (2 satr):		
Shahar/region:	Toshkent sh.	
Mamlakat:	O’zbekiston Respublikasi	
Pochta indeksi:	100170	
Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam	998 71 230-80-36	
Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam		
Elektron manzil:	M.Umarov@stat.uz	

Aloqa bog‘lash uchun shaxs **2**		
F.I.O.:	Jomolov	Muzaffar
Lavozim:	Bo‘lim boshlig‘i	
Bo'linma:	Narxlar statistikasi boshqarmasi	
Bo'lim:	Iste’mol narxlari statistikasi va INI bo‘limi	
Departament:		
Idora:	O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi	
Manzil (1 satr):		
Manzil (2 satr):		
Shahar/region:	Toshkent sh.	
Mamlakat:	O’zbekiston Respublikasi	
Pochta indeksi:	100170	
Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam	998 71 230-80-38	
Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam		
Elektron manzil:		

Aloqa bog‘lash uchun shaxs **3**	
F.I.O.:	
Lavozim:	
Bo'linma:	
Bo'lim:	
Departament:	
Idora:	
Manzil (1 satr):	

Manzil (2 satr):
Shahar/region:
Mamlakat:
Pochta indeksi: